

1.3.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

4 – 2023

Kokousaika: 1.3.2023 klo 18.00 – 19.15

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

4 – 2023

Mötestid: 1.3.2022 kl 18.00 – 19.15

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

1.3.2023

53 §.....	4
Esityslistan asia nro 3	4
KYSELYTUNTI	4
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	4
Valtuutettu Mirita Saxberg	4
Valtuutettu Veronika Honkasalo	5
Valtuutettu Shawn Huff	5
Pormestari Juhana Vartiainen	6
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	8
Apulaispormestari Nasima Razmyar.....	9
Apulaispormestari Daniel Sazonov	10
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	12
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	13
Valtuutettu Mirita Saxberg	13
Valtuutettu Veronika Honkasalo	14
Valtuutettu Shawn Huff	14
Valtuutettu Maarit Vierunen	15
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	15
Valtuutettu Sami Muttilainen	16
Valtuutettu Jussi Halla-aho	16
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	17
Valtuutettu Petrus Pennanen	17
Valtuutettu Jenni Pajunen	18
Valtuutettu Ozan Yanar	18
Valtuutettu Anniina Iskanius	19
Valtuutettu Hilikka Ahde	19
Ledamoten Mia Haglund.....	20
Valtuutettu Pekka Reinikainen	20
Valtuutettu Mikko Paunio	20
Valtuutettu Sanna Vesikansa.....	21
Valtuutettu Pia Pakarinen	21
Valtuutettu Ville Jalovaara	22
Ledamoten Nora Grotenfelt	22
Valtuutettu Otto Meri.....	23
Valtuutettu Suvi Pulkkinen	24
Valtuutettu Pia Kopra	24
Valtuutettu Sini Korpinen	25
Valtuutettu Maria Ohisalo	25
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	26
Valtuutettu Sandra Hagman	26
Pormestari Juhana Vartiainen	27
Apulaispormestari Nasima Razmyar.....	28

1.3.2023

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	29
61 §.....	30
Esityslistan asia nro 11	30
PITÄJÄNMÄEN PAJAMÄENTIE 10 JA 12 JA LÄHIALUEIDEN ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12793)	30
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	30

1.3.2023

53 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Koulujen eriarvoistuminen on herättänyt vilkasta keskustelua Ylen julkaistua koulukoneen, jossa voit tarkastella muun muassa S2-oppilaiden määrää ja keskiarvoja eri peruskouluissa. Samoihin aikoihin uutisoitiin, kuinka Helsinki pyrkii koulushoppailusta eroon järeillä keinoilla mukaan lukien erillisten painotusluokkien lakkauttaminen. Maanantaina pormestari kommentoi olevansa valmis pohtimaan koulupiirien rajojen muuttamista.

Lasten pääsy laadukkaaseen ja turvalliseen peruskouluun on useimmille perheille keskeinen kysymys heidän valitessaan asuinpaikkaansa. Kysyisinkin: mitä uusia keinoja pormestari aikoo ottaa käyttöön puuttuessaan koulujen eriarvoistumiseen? Aiotaanko painotetun opetuksen luokista luopua ja koulupiirien rajoja muuttaa ja millä aikataululla?

Kiitos.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Arvoisa puheenjohtaja.

Viime aikoina on nostettu esiin suomea toisena kielenään puhuvien S2-oppilaiden hankaluudet kouluissa. Myös aiemmat THL:n tutkimukset osoittavat, että maahanmuuttajatausta on yhteydessä heikkoon koulumenestykseen. Monilla maahanmuuttajataustaisilla lapsilla oppimisvalmiudet eivät ole vielä kolmannellakaan luokalla ikäänsä vastaavalla tasolla. Kuitenkin tiedossa on, että lapsilla on luonnostaan hyvät kyvyt oppia useita kieliä, etenkin jos kielen oppiminen alkaa viimeistään kolmevuotiaana. Haasteet aiheuttavat niin sanottua koulushoppailua ja kiihdyttävät alueellista segregatiota, jota on tahto hillitä tehokkaasti.

1.3.2023

Kysynkin: mihin toimiin Helsingissä on ryhdytty tai suunniteltu ryhdyttävään, jotta maahanmuuttajataustaisille lapsille tarjotaan entistä paremmat mahdollisuudet oppia suomen kieltä jo varhaiskasvatuksessa ennen koulun aloitusta sekä ensimmäisestä luokasta lähtien osana koulujen oppimissisältöjä?

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän koulujen eriytymiseen, niin keskusteluhan on ollut käynnissä vuosikaudet. Ainakin jos on vasemmistolainen koulutuspolitiikko, tuntee tämän keskustelun erittäin hyvin. Siellä vaikuttaa nimenomaan sosio-ekonominen tausta ja vanhempien koulutustausta. Viime viikkoina koulutusta ja lähikouluja on käsitelty runsaasti. Jos katsotaan globaalisti, suomalainen koulutusjärjestelmä on yksi maailman parhaimpia ja yhdenvertaisin. Meillä on tilanne Helsingissäkin, että kaikki koulut ovat yhtä laadukkaita ja meillä on maailman parhaat opettajat. Näin on oltava myös tulevaisuudessa.

Kysyn vastaavalta apulaispormestarilta tilannekatsausta siitä, miten lähikouluperiaatteen vahvistaminen on kaupungissa edistynyt ja miten tätä vahvistamista tulisi jatkaa. Miten ennen PD-rahana tunnettua tarveperusteista tasa-arvorahoitusta tulisi kehittää? Miten hyvin oppimisen tuki tällä hetkellä toteutuu kaupungissa? Miten kaikki lapset, jotka tähän erityiseen tukeen ovat oikeutettuja, niin miten se oikeus ihan konkreettisesti heidän kohdallaan toteutuu?

Valtuutettu Shawn Huff

Arvoisa puheenjohtaja.

Segregaation torjuminen on kaupunkistrategian tärkeimpiä tavoitteita. Kysynkin pormestarilta: millä tavoin olemme tällä valtuustokaudella onnistuneet tässä tavoitteessa asuinalueiden ja koulujen näkökulmasta? Entä missä olisi parannettavaa? Koulujen ja asuinalueiden eriytymisen estäminen vaatii monipuolisia toimia onnistuakseen. Painotetun opetuksen osalta kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta työstää asioita eteenpäin kevään aikana. Keskusteluissa on tullut esille myös koulupiirirajojen muuttaminen syvän eriytymisen ehkäisemiseksi. Minkälaisia kokemuksia muilla kaupungeilla on erilaisista oppilaaksiottoalueiden malleista?

1.3.2023

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus oppia. Meidän tehtävämme valtuustossa on huolehtia siitä, että tämä oikeus on jokaisella lapsella sama heidän taustastaan riippumatta. Oli puhe sitten S2-oppilaista, erityistä tukea tarvitsevista oppilaista tai painotetun opetuksen oppilaista, meidän on muistettava, että he kaikki ovat ensisijaisesti helsinkiläisiä lapsia. Heillä kaikilla tulee olla yhtäläinen oikeus oppia sekä saada tukea omien kykyjen ja taitojen vahvistamisessa. Erityisen tärkeää on, ettei yksikään lapsi tai nuori koe olevansa rasite. Koulutuksen eriytyminen tai riittämättömät resurssit eivät ole koskaan lapsen vika.

Vaikuttaakin selvältä, että tutkitusti tehokkaan tarveperustaisen lisärahoituksen määrää tulee kasvattaa. Tähän on oiva tilaisuus jo ensi vuoden budjettia laadittaessa. Kuinka suurta vaikutusta voimme odottaa PD-raham nostolla olevan segregaatoin torjuntaan? Kysyn myös vielä pormestari Vartiainen: minkä suuruista positiivisen diskriminaation määrärahan lisäystä aiotte esittää ensi vuoden budjettiin?

Kiitos.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitän sekä puheenjohtajaa että kysymysten lähettäjiä tähän todella tärkeään aiheeseen keskittymisestä. Asia on todella otettu vakavasti. Segregaation torjunta on ihan keskeinen kokonaisuus, johon kaupungin operatiivinen johto keskittyy. Me kuullaan tutkijoita, tehdään vaikuttavuusarvioita ja mietitään toimenpiteitä. Kuuntelemme henkilöstön viestejä. Aion myös kevään aikana vieraillla päiväkodeissa ja kouluissa asiasta oppiakseni.

Segregaatiokehitykseen puuttuminen edellyttää vaikuttavia tekoja, mutta ilmiö on monimutkainen. Sen perusteella, mitä tiedän, en nyt näe oikeasuhteisena ratkaisuna painotetun opetuksen luokkamuotoisuuden lakkauttamista. Katsotaan pikemminkin kuntoon valintaperusteet, tuetaan hakeutumiseen ohjausta ja pohditaan painotettujen luokkien sijoitumista ja yhteistyötä muiden luokkien kanssa.

Totean myös selkeästi, että koulupiirien rajoista ei ole tällä valtuustokaudella tehty kaupunkiorganisaation sisällä uutta valmistelua. Asia on nyt tullut keskusteluun muuta reittiä.

1.3.2023

Aivan ratkaisevaa segregaation estämisessä on varhaiskasvatus. Sen perusteella, mitä ilmiöstä tiedän, pidän sitä itse asiassa vielä tärkeämpänä. Varhaiskasvatuksen ratkaisut, resurssit, sinne tarvitsemme vahvaa osaamista ja osallistumisasteen nostamista, eritoten vieraskielisten lasten parissa. Helsingin osallistumisaste on toki korkea, mutta sitä pitää edelleen kasvattaa.

Teen parhaani edistääkseni tarveperusteista rahoitusta. Täytyy löytää myös kannustimia sille, että kelpoiset työntekijät liikkuisivat alueille, joilla tuen tarve on suuri. Olemme myös aloittamassa tutkimusta Aalto-yliopiston kanssa uudistetun mallin vaikuttavuudesta.

Tämä koko S2-kokonaisuus on katsottava kriittisesti niin Helsingissä kuin valtakunnallisesti. Jos on niin, että S2-järjestelmä kertaantuu segregoivalla tavalla, sitä täytyy muuttaa, koska se ei silloin toimi tällaisessa kansallisestikin tärkeässä asiassa, muuta kuin kansakunnan vahingoksi.

Haluan myös korostaa, että segregaatioon puuttuminen on eritoten kaupunkisuunnittelun asia. Tämä näkökulma on oltava vahvasti esillä kaupunkisuunnittelussa. Meillä on hyviä kokemuksia kaupunki uudistus-aluemallista. Vahvistakaamme sitä.

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Haluan vielä tähdentää, että koko tämä kokonaisuus on kansallinen kysymys. Vieraskielisyys ja segregaatio ovat suurten kaupunkien erityispiirteitä, joita valtio ei riittävästi huomioi valtionosuusrahoituksessa esimerkiksi. Ehdokkaat ja valtuutetut vaaleissa, puhukaa tästä myös vaalikentillä! Omasta puolestani voin sanoa, että juuri tämän tarveperusteisen rahoituksen lisääminen on yksi keskeinen motiivi sille, että koetan jatkuvasti löytää erilaisilla toiminnallisilla uudistuksilla kaupungille lisää liikkumavaraa niin seuraavalla kun tulevillakin budjettikierröksillä.

Tämä ei ole puoluekysymys. Tämä on kaupunkikysymys ja itse asiassa tämä on mitä suurimmassa määrin koko Suomen kysymys, koska meidän taloudellinen menestyksemme tulee riippumaan siitä, miten hyvin meidän koulut tässä muuttuvassa maailmassa suoriutuu tehtävästään.

Kiitos.

1.3.2023

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Suurin osa kysymyksistä kosketteli nimenomaan lasten todellisuuksien ja koulujen segregaaation tilannetta. Näen, että kun keskustelemme kaupunginosien ja kaupungin eri alueiden segregaaatiosta, puhumme osin kehityskuluista, joihin voimme vaikuttaa, mutta hitaammin kuin koulujen todellisuuteen. Varmasti kouluja koskevat toimenpiteet, päätökset ja linjaukset ovat sellaisia, joilla pystymme nopeammin muokkaamaan lasten todellisuutta ja takaamaan helsinkiläisille lapsille kaikille tasa-arvoiset, hyvät oppimisen mahdollisuudet.

Kaupunginosien ja kaupungin alueiden eriytymisestä meillä on Helsingissä sekä pitkät perinteet määrätietoisesta työstä että tällä hetkellä käytössä joukko uusia keinoja, joilla voimme toimia aikaisempaa tehokkaammin. Kaupunkiuudistusalueet, joista olemme linjanneet tässä valtuustossa viime valtuustokauden asumisen ja maankäytön ohjelmassa ja vahvistaneet ne tämän kauden kaupunkistrategiassa, ovat uusi lähestymistapa, johon pormestarikin omassa puheenvuorossaan viittasi. Teemme työtä kaupunkiuudistusalueiden osalta, jotta nimenomaan siellä asuvat ihmiset näkisivät ympäristönsä, koulujensa, leikkipuistojensa, asemanseutujensa riittävän nopean muutoksen ja paranemisen. Totta kai silloin kaupunkiuudistusalueiden kouluinvestoinnit, se, millä tavalla sekä rakennuksiin että opetukseen investoidaan, niin se näkyy näillä alueilla.

Kaupunkisuunnittelun ja rakentamisen keinojen osalta meillä on Helsingissä se etuoikeus, että kaupunki kasvaa ja muuttuu sitä myöten jatkuvasti. Olemme onnistuneet ihan hyvässä mittakaavassa siinä kaupunkiuudistusalueiden tavoitteessa, että näillä alueilla asukasmäärä kasvaa, mikä tarkoittaa sitä, että joukko asukkaita ja myös lasten joukko muuttuu ja muokkautuu näillä alueilla koko ajan. Esimerkiksi Meri-Rastilan itä- ja länsiosan asemakaavat, Malminkartanossa entinen ammattineidistämisoppilaitoksen kaava-alue Pihkatiellä tarkoittavat sitä, että näille alueille rakennetaan uutta asumista. Rakennetaan myös omistus-asuntoja sinne, missä vuokra-asuntovaltaisuus nyt on suurta. Tulee asumisoikeusasuntoja. Se tarkoittaa sitä, että näillä alueilla alueen sisällä asuvilla ihmisillä on mahdollisuus löytää itselleen uusia asuinpaikkoja ja toisaalta näiden alueiden väestö voi monipuolistua, mikä vaikuttaa alueiden kouluihin.

Näen itse, että tämän valtuustokauden jatkuessa se, missä voimme toimia paremmin ja tehokkaammin, on nimenomaan investointien

1.3.2023

seuraaminen näillä kaupunki uudistusalueilla. Olemme ottaneet käyttöön sen, että kaupunki uudistusalueiden investoinnit erotellaan budjettikirjassa ja niitä katsotaan omana kokonaisuutenaan ja niitä seurataan. Tässä voimme vielä parantaa juoksuamme ja tehdä enemmän.

Helsingissä meillä on hyvät lähtökohdat. Meidän alueemme ovat vähemmän eriytyneitä kuin esimerkiksi Turun seudulla. Eurooppalaisena pääkaupunkina todellisuutemme eivät ole eriytyneet yhtä rankasti kuin jossain muualla. Mutta meillä on myös paljon työtä, jos ajattelemme vaikka Mellunkylän aluetta, miten sinne investoidaan kulttuurin ja vapaa-ajan palveluihin, miten Itäkeskus uudistuu. Pystymme siinä tekemään tuloksia ehkä nopeammassa tahdissa kun olemme tottuneet aikaisemmin, koska maailma myös nyt muuttuu nopeammin kuin aikaisemmin.

Kiitos.

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos valtuutetuille erittäin tärkeästä kysymyksestä. Tässä yleisenä kommenttina nostaisin kaksi keskeistä näkökulmaa. Helsingissä kaikki koulut ovat hyviä kouluja, ja se on meidän lähtökohtamme. Yksikään koulu tai päiväkotit ei ole muita huonompi siksi, että siellä on vieraskielisiä lapsia. Haluan nostaa esiin, että tutkimusten mukaan joka viides S2-oppilas kuuluisi taitotasoltaan S1-opetukseen ja lukee paremmin kuin kolmannes S1-oppilaista.

Lapset eivät valitse asuinalueitaan, vaan heidän huoltajansa valitsevat. Koulut ja päiväkodit heijastelevat lähipalveluperiaatteen kautta koko asuinalueen asukas pohjaa. Siksi avainasemassa on asuinalueiden erojen tasaaminen. Varhaiskasvatukseen osallistumisella, kaksivuotisella esiopetuksella nimenomaan pyritään tasaamaan näitä lasten tulevaa koulupolkua ajatellen.

Koulujen eriarvoistumiseen on meillä pitkään puututtu tarveperusteisen rahoituksen kautta. Uusi, entistä täsmällisempi laskentamalli otetaan käyttöön tämän vuoden elokuussa. Tarveperusteisen rahoituksen määrää lisättiin viime vuonna eli tämän vuoden budjetissa. On kuitenkin täysin selvää, että rahoituksen määrää tulee myös tulevaisuudessa lisätä. Lisäksi tavoitteemme on se, että maan hallitus vakiinnuttaisi koulujen tasa-arvorahoituksen tason. Rahoituksen on oltava myös

1.3.2023

pitkäjänteistä. Tarveperusteisen rahan vaikuttavuutta ja tehokasta kohdentamista on myös hyvä tutkia. Tässä pormestari mainitsi meidän yhteistyötä tällä hetkellä Aalto-yliopiston kanssa. Olennaista on ymmärtää, että tarveperusteisella rahoituksella ei ratkaista eriytymistä, vaan vastataan eriytymisen tuomiin tarpeisiin.

Keinoja koulujen erojen tasaamiseksi ovat rahoituksen lisäksi koulujen oppilaaksiottoalueiden tarkastelu ja koulujen vetovoimaisuuden lisääminen erilaisilla painotuksilla. Oppilaaksiottoalueita voitaisiin tarkastella lähikouluperiaatetta säilyttäen. Tämä on ollut esillä nyt poliittisessa keskustelussa, mutta tällä hetkellä ei ole siitä olemassa virkamiesvalmistelua. Painotusopetuksen osalta yhtä lailla ollaan käyty vilkasta keskustelua julkisuudessa. Tähän valmisteluun olemme ottaneet nyt aikalisää. Haluan vielä kerran todeta, että painotettua opetusta ei olla lakkauttamassa Helsingissä. Lähtökohta on enemmänkin lisätä ja tehdä siitä saavutettavampaa.

Myös tarveperusteista rahoitusta saavien koulujen henkilöstön palkkauksen parantaminen pätevän henkilöstön saamiseksi on erittäin tärkeää. Tätähän olemme aloittaneet jo varhaiskasvatuksessa. 90 % meidän opettajista on päteviä. Se pula, mikä meillä tällä hetkellä kouluissa on, liittyy erityisesti erityisopettajiin.

Hyvät valtuutetut.

Olennaista olisi tarkastella ilmiötä kokonaisvaltaisesti ja miettiä johdonmukaisia ratkaisuja pistemäisten, yksittäisten ratkaisujen sijaan. Rinnakkain on syytä harkita se, että millä tavalla voidaan ratkaista koulujen välistä eriytymistä, mutta samanaikaisesti koulun sisäistä eriytymistä. Kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden rinnalla esille tulee kaikki ne muut toimet, mitä kaupungissa teemme eriarvoisuuden torjumiseksi. Emme ole kaupunkina onnistuneet riittävän hyvin puuttumaan alueiden eriytymiseen. Meidän täytyy tehdä kaupunkitasoisesti vaikuttavampaa politiikkaa. Sitä erityisesti meidän lapset ja nuoret ansaitsevat.

Apulaispormestari Daniel Sazonov

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Teema on hyvin laaja ja sitäkin tärkeämpi. Tietenkin ydinkysymykset liittyvät kaupunkisuunnitteluun ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asioihin. Niihin en tässä puheenvuorossani puutu, vaan nostan muutama huomion sote- ja pelastustoimialan näkökulmasta. Meillä tietenkin

1.3.2023

kysymys on ennen kaikkea siitä, miten varmistetaan tuki oppilas- ja opiskeluhuollon ja terveydenhuollon kautta sekä koko ikäluokalle että erityisesti sille joukolle, joka apua, tukea, välillä hoitoa, välillä jopa lastensuojelun toimenpiteitä ja palveluita tarvitsee.

Jos katsomme ensin systeemisiä ratkaisuja, niin meidän teimme muusta maasta poikkeavan ratkaisun, jonka meidän erillisratkaisumme mahdollistaa: pidimme oppilas- ja opiskeluhuollon, ennen kaikkea kuraattori- ja psykologipalvelut kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla, vaikka ne nykyisin rahoitetaan yleisellä valtion rahoituksella. Silloin kun silloisessa sotepe-jaostossa tämän linjauksen teimme, pidimme tärkeänä, että yhteys kouluihin pysyy vahvana. Olen luottavainen siinä, että tämä ratkaisu on ollut oikea ja auttaa meitä varmistamaan sen, että jokainen lapsi ja nuori saa oppimiseen sen tuen, jota tarvitsee sitä kouluyhteisöä laajemmin.

Kun katsomme esimerkiksi tarkemmin kouluterveydenhuoltoa, opiskeluterveydenhuoltoa, niin olemme täällä kyselytunnillakin käsitelleet tämän valtuustokauden aikana sitä tilannetta, että meillä on paljon työtä tehtävänä, että saamme jo ennen koronaa eskaloituneen ja korona-aikana vielä pahentuneen tilanteen esimerkiksi terveystarkastusten osalta hoidettua. Se on aivan kärkiprioriteetteja tällä toimialalla. Hoitajapuolelta meillä on edellytykset nyt purkaa tätä kuormaa. Tänä tarkistamani tiedon mukaan meillä on sekä kouluterveydenhuollon että opiskeluterveydenhuollon hoitajavakanssi nyt täynnä. Olemme viime vuonna lisänneet vakansseja sekä kouluterveydenhuoltoon että opiskeluterveydenhuoltoon ja saaneet sillä tavalla opiskelija- ja oppilasmäärän asettumaan järkevälle tasolle hoitajaa kohden. Eli sen puolen edellytykset on kunnossa, vaikka sielläkin on työtä vielä tehtävänä. Tietenkin lääkäripula, rekrytointihaasteet vaivaavat tässä kokonaisuudessa.

Viimeisenä huomiona on se, että kun tarvitaan raskaampaa tukea, puhumme mielenterveyspalveluista, nehan ovat olleet sekä kaupunkistrategian että lautakunnan asettamien painopisteiden osa. Viime vuonna painotimme Helsingin oman terapiatakuun käyttöönottoa, avasimme uuden Mieppi-pisteen, olemme pyrkineet varmistamaan matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin pääsyn. Tänä vuonna lautakunta asetti yhdeksi painopisteeksi hoitoketjujen kehittämisen, jonka puitteissa mielenterveyspalveluiden kokonaisuutta katsotaan, kun raskaampaa tukea tarvitsee joko meidän omassa palvelussa tai sitten tietenkin vielä vaativammassa palvelussa Husissa. Eli nämä elementit osaltaan mahdollistavat sen, että meillä jokaisella lapsella ja nuorella on edellytykset pärjätä siinä koulussa ja ympäristössä, missä oppii tai opiskelee.

1.3.2023

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Ensin kaksi yleistä huomiota keskusteluun. Ensimmäinen on se, että on hyvä muistaa, että me Helsingissä olemme onnistuneet segregaaation ehkäisyssä kansainvälisesti arvioiden kuitenkin erittäin hyvin verrattuna verrokkikaupunkeihin. Tähän on ollut syynä se, että vuosikymmeniä olemme tehneet sosiaalisen sekoittamisen asuntopolitiikkaa, ja se, että olemme tasaisesti pyrkineet kaikkialle Helsinkiin luomaan palveluita.

Toinen huomio. Keskustelu on pyörinyt S2-kielen ympärillä. Pitää muistaa, että meillä koulutus on ollut vuosikymmeniä periytyvää. Vanhempien koulutustausta vaikuttaa merkittävästi koulumenestykseen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen. Olen itse vaan miettinyt, missä määrin on arvioitu vanhempien koulutustason merkitystä vieraskielisyyden rinnalla. Minusta se on jäänyt liian vähälle huomiolle. Syyt voi olla toiset kuin mitä päältäpäin ensin näyttää joissain oppimiseroissa.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tärkeä tehtävä on huolehtia tasapainoisesta Helsingistä ja sen palveluista. Tällä kaudella teemme palveluverkkotarkastelun, jonka ajatuksena on se, että käymme läpi koko Helsingin, niin että arvioimme, missä alueilla on erityisesti puutteita joistain palveluistamme. Liikuntamahdollisuuksista, kulttuuripalveluista, kirjastoista, nuorisopalveluista. Meidän pitää arvioida erityisesti, missä on paljon nuoria helsinkiläisiä, ja katsoa, onko kartalla aukkoja.

Hyvät, toimivat peruspalvelut ovat keskeisiä segregaaation ja syrjäytymisen ehkäisemisessä. Itse asiassa tän puolentoista vuoden aikana olemme jo tehneet aika isoja panostuksia tän osalta. Olemme yhdessä valtuustossa päättäneet, että lähiliikuntapaikkojen investointimäärärahoja korotetaan. Niillä nimenomaan pyritään huolehtimaan kaikkien lähiöiden, kaikkien asuinalueiden viihtyisyydestä. Kulttuurin puolella olemme rakentaneet Helsinki-mallia, jossa kannustetaan kulttuurilaitoksia tulemaan lähiöihin, tekemään yhdessä asukkaiden kanssa yhteisöllisesti kulttuurista työtä. Samoin Helsinki Biennaalia ensi kesänä levitetään entistä enemmän asuinalueille ja lähiöihin. Myös Lux Helsinki esimerkiksi oli entistä laajemmalla alueella.

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa myönteistä erityiskohtelua käytetään erityisesti nuorisopalveluiden osalta. Sen avulla vahvistetaan nuorisotyön resursseja niillä alueilla, jossa on erityistä tarvetta

1.3.2023

nuorisotyölle. Tämän vuoden budjetissahan pystyimme osoittamaan lisää nuorisotyöhön resursseja. Esimerkiksi poliisin ankkuritoimintaa on vahvistettu nuoriso-ohjaajilla. Vastaavasti liikuntapuolella esimerkiksi yläkouluihin KouluPT-toimintaa, alakouluihin, jolla pyritään saamaan kaikkialla Helsingissä liikkumaan niitäkin lapsia ja nuoria, jotka muuten ei liiku.

Tässä muutamia konkreettisia esimerkkejä niistä uusista asioista, joilla teemme työtä kuvassa eriytymistä vastaan.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja.

On epäloogista, että esitetään, että koulujen ja päiväkotien ongelmat eivät johdu S2-oppilaiden määrästä vaan huono-osaisuuden kasautumisesta. Kuitenkin samaan aikaan väläytellään ratkaisuna lasten sekoittamista nimenomaan kielitaustan eikä esimerkiksi perheen koultus- tai tulotason perusteella.

Kysymykseni kuitenkin koskee apulaispormestari Razmyarin toimintaa koulukoneen julkaisuun liittyen. Esititte Twitterissä, että koulukone toiseuttaa ja kannustaa koulushoppailuun. Oletteko sitä mieltä, että koulut, joissa on paljon S2-oppilaita, ovat huonoja kouluja vai kuinka päädyitte tähän johtopäätökseen? Oletteko pyrkinyt painostamaan tiedotusvälineitä olemaan julkaisematta julkisia tilastotietoja kouluista ja päiväkodeista? Ja jos olette, kertoisitteko miksi?

Kiitos.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon puheenjohtaja.

Jäin sellaista pohtimaan, että suomi toisena kielenä -opetuksesta varhaiskasvatuksessa vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat ja erityisopettajat. Meillä on ollut Helsingissä hyvin kriittinen tilanne varhaiskasvatuksen henkilökunnan suhteen. On aito huoli siitä, onko suomi toisena kielenä -opetus toteutunut varhaiskasvatuksessa sillä tavalla, kuten sen pitäisi toteutua. Toivoisin, että nimenomaan tähän varhaiseen kielen oppimiseen suomea toisena kielenä puhuvien kohdalla kiinnitetään entistä parempaa huomiota ja ryhdytään toimiin.

1.3.2023

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Pormestari Vartiainen kritisoi hallitusta siitä, ettei ole puututtu segregaatioon. Tämä hallitus on lisännyt koulutuksen rahoitusta joka ikisellä koulutusasteella. Pysyvä rahoitus on noussut lähes 300 miljoonaa. Lisäksi tasa-arvorahoitusta on lisätty todella paljon ja se on muutettu myös sillä tavalla, että se on nyt säännöllisempää kuin aikaisemmin. Eli hallituksen osalta on pyritty paikkaamaan nimenomaan sitä valtavaa hahtaa, jota Sipilän hallitus, jossa kokoomuskin oli mukana, sai aikaiseksi. Se koulutuksen rahoituksen puutehan siellä nimenomaan sitä eriarvoisuutta vauhdittaa.

Mielenterveyspalvelut on aivan keskeinen asia, joka pitää perustasolla pistää kuntoon. Tässä ei ole kyse pelkästään terapiatakuusta, vaan siitä, että lapset ja nuoret saa palveluita – sekä lyhyt- että pitkäkestoisempia – joita heille kuuluu.

Valtuutettu Shawn Huff

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin kiitos pormestareille vastauksista. On hyvä kuulla, että olemme valmiita tarkastelemaan S2-opetusta ja sen uudistusta. Mietin usein, olisiko minut lapsena laitettu S2-ryhmään nimen ja ulkonäön perusteella. Olisi tärkeää, että selvitämme, millä perusteella valitaan oppilaita S2-luokille. Samalla olisi tärkeää asettaa tavoitteita S2-opiskelijoille siirtyä äidinkielen ryhmiin.

Haluaisin myös nähdä toiminnallisuuden lisäämistä kielen opiskeluun esimerkiksi taiteen ja liikunnan harrastusten avulla.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Mä voin huutaa kanssa. Huudanko?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos. Haluaisin myös nähdä toiminnallisuuden lisäämistä kielen opiskeluun esimerkiksi taiteen ja liikuntaharrastusten avulla. Jos on joskus ollut vieraskielisessä ympäristössä, ymmärtää, kuinka tärkeää on kuulla uutta kieltä vuorovaikutuksessa muiden kanssa erilaisissa tilanteissa.

1.3.2023

Viimeisenä on ilo kuulla, että tarveperusteisen rahan lisäykseen löytyy tahtoa. Odotan samaa intoa ensi syksyn budjettineuvotteluissa.

Kiitos.

Valtuutettu Maarit Vierunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhdeksi työkaluksi segregaatian ehkäisyyn on nyt esitetty painotetun luokkamuotoisen opetuksen lakkauttamista. Erityisesti segregoituneilla alueilla painotettu opetus on kuitenkin päinvastoin vetovoimatekijä oppilaille, jotka muussa tapauksessa hakeutuisivat mahdollisesti toiseen kouluun. Luokkamuotoisen painotetun opetuksen poistamisessa onkin pikemminkin riski segregaatian pahenemiseen, mikäli vanhemmat rupeavat valitsemaan asuinpaikkaansa voimakkaammin lähikoulun perusteella.

Kokoomuksen valtuustoryhmä katsookin, että esitetystä uudistuksesta on monta ongelmaa, eikä sitä tule edistää. Luokkamuotoisessa painotetussa opetuksessa olevien oppilaiden oppimistulokset kertovat siitä, että Helsingin koulujen pitäisi pikemminkin lisätä painotetun opetuksen luokkia ja sen myötä mahdollistaa nykyistä laajemmin painotettuun opetukseen osallistuminen mahdollisimman monelle.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Segregaation osalta Helsingin tilanne ei ole niin lohduton kuin joissain muissa kaupungeissa, mutta työtä on paljon. Haluamme rakentaa tässä kaupungissa monipuolisia ja houkuttelevia asuinalueita kaikenlaisille kaupunkilaisille. Vetovoimainen lähikoulu on tässä valtti. Uusia askeleita onkin otettava segregaatian torjunnassa eteenpäin. Toivon, että jokaisessa valtuustoryhmässä kuullaan tutkimustietoa, otetaan se vakavasti ja pohdimme sen perusteella yhdessä, mitä voisimme tehdä.

Koulujen oppilaaksiottoalueet ovat nousseet nyt yli puoluerajojen keskusteluun. Ne on tärkeää pitää segregaatian torjunnan keinovalikoimassa mukana. Oleellista on, että koulumatkat pysyvät kohtuullisina.

1.3.2023

Budjettineuvotteluissa väännämme aina rahasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tarvitaan lisäresursseja niin varhaiskasvatukseen, josta on puhuttu koko alkuvuosi, kuin koulujen eriytymisen torjuntaan. PD-rahaa on nostettava merkittävästi, ja toivon, että tässä ovat mukana kaikki, pormestaripuolue mukaan lukien.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse haluaisin nostaa esiin koulunuorisotyön tärkeyttä. Mulla on itse kokemusta asiasta, koska työskentelen koulunuorisotyössä. Voin sanoa, että nuorilta itseltään tullut palaute on ollut hyvin positiivista. Niin myös opettajilta tullut palaute. On kumminkin tilanteita, missä oppilas tai nuori ei välttämättä halua tai uskalla puhua opettajille sellaisista asioista, mitä vaikka nuoriso-ohjaajalle pystyy puhumaan. Tämän kuvion halusin tässä tuoda tätä esiin. Itse työskentelen ammattikoulussa. Tätä vastaavaa on myös lukiotasolla. Tämä kannattaa miettiä, puhutaan kouluhyvinvoinnista tai kun rahaa jaetaan.

Kiitos.

Valtuutettu Jussi Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomen ja Helsingin vetotekijät ja suomalaisen kotouttamispolitiikan tarjoamat kannustimet ovat valitettavasti senkaltaisia, että asuinalueet, koulut ja päiväkodit eriytyvät. Kiihtyvään tahtiin, koska eriytymistä aiheuttava ja kiihdyttävä maahanmuutto lisääntyy. Sama kehitys on nähty muuallakin kuin Suomessa, joten kristallipalloa ei tarvita tulevaisuuden ennustamiseen. Kävimme tätä keskustelua kymmenen vuotta sitten. Tilanne oli silloin parempi kuin nyt. Tulemme käymään tätä keskustelua myös kymmenen vuoden kuluttua, ja silloin tilanne on huonompi kuin nyt.

Toisin kuin apulaispormestari Arhinmäki sanoo, emme ole onnistuneet segregaaation torjunnassa. Meillä on vähemmän segregatiota kuin vaikkapa Ruotsissa siitä yksinkertaisesta syystä, että meillä on vähemmän segregatiota aiheuttavaa maahanmuuttoa kuin Ruotsissa. Menemme kuitenkin samaan suuntaan. Lisäksi on tärkeää huomata, että sekoittava asuntopolitiikka kaupunginosien sisällä ei oikeastaan edistä

1.3.2023

kenenkään kotoutumista tai koulumenestystä. Se ainoastaan helpottaa epäonnistumisen tilastollista piilottamista.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Keskustelua kuunnellessa ei voi tulla oikein muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että jokainen nostaa helposti niitä asioita, joita haluaa nostettavan julkiseen keskusteluun. Valitettavasti aika monesti kun miettään ongelmia – sen huomaa myös vaalikonekysymyksissä – asioita yksinkertaistetaan aivan liikaa. Tästä asiasta tarvittaisiin huomattavasti enemmän tutkimusta. Esimerkiksi siitä, miksi oppimistulokset ovat eriytyneet ja mitkä asiat ovat siellä taustalla.

Minusta keskustelussa pitää voida esittää erilaisia näkökulmia, mutta keskustelu ei voi olla sillä tavalla leimaavaa kuin se tällä hetkellä osaa lapsia kohtaan on ollut. Tosiasiat pitää kyetä kuitenkin tunnustamaan.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Tack, ordförande.

Valtuutettu Saxberg mainitsi kysymyksessään tässäkin keskustelussa yleisen oletuksen, että maahanmuuttajatausta on yhteydessä heikkoon koulumenestykseen. Näin ei voi kuitenkaan suoraan sanoa. Katsoin koulukoneesta, että helsinkiläisessä koulussa on melkein 40 % S2-oppilaita ja päätöskeskisarvo yli 8,5. On siis väärin väittää, että S2-oppilaat olisivat yleisesti heikotasoista, koska suomea osaamattomien oppilaiden kirjo on vielä suurempi kuin suomea osaavien. On siis tärkeämpää välttää koulujen segregaatiota oppilaiden tason suhteen kuin keskittyä kielitaitoon.

Itse haluaisin lapseni kouluun, jossa he ystävästyyvät eri kieliä puhuvien ja eri kulttuureista tulevien oppilaiden kanssa. Haluan, että suomalaiset pärjäävät ja menestyvät maailmalla, ei vain Suomessa. Siksi eri kulttuurien läsnäolo ja yhteistyö Helsingin kouluissa tukee koko maan talouden kasvua.

1.3.2023

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Segregaation eli asuinalueiden eriytymisen torjunta on ollut vuosikymmeniä Helsingin agendalla. Sitä torjutaan paitsi kouluissa myös kaupunkisuunnittelulla. Esimerkiksi eilen olisi ollut tilaisuus hyväksyä Meri-Rastilan segregaatiota torjuva kaava Ramsinrantaan, mutta se kaadettiin kaupunkiympäristölautakunnassa vihreiden, vasemmistoliiton ja SDP:n voimin.

Mitä tulee koulujen tilanteeseen, S2-lapsien leimaaminen ja vanhempien syyllistäminen on lopetettava. Musiikki-, matikka- ja liikuntaluokkien lopettaminen on järjetön ajatus. Segregaatiota pitää torjua jämäkästi, mutta ei viemällä kaikilta lapsilta mahdollisuuksia pois, vaan lisäämällä niitä etenkin alueille, joilla on haasteita. Ei pakkokeinoja, vaan positiivisen kautta.

Tarveperusteista tasa-arvorahoitusta pitää kasvattaa ja opettajille tarjota kannustimia pysyä kouluissa, joissa on enemmän haasteita. Segregaatio on haaste ympäri maailmaa, ja siksi meidän pitää katsoa esimerkkejä muualta maailmasta ongelmien ratkaisemiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Ozan Yanar

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on puhuttu paljon tarveperustaisen tasa-arvorahoituksen määrän nostamisesta, ja yhdyn näihin puheenvuoroihin. Kun kasvatus- ja koulutuslautakunnassa kysyimme, kuinka suuri rahoituksellinen erä tämä on vuosittain, niin saatiin tällainen vastaus aikoinaan, että noin 4 miljoonaa euroa, plus valtiolta tulee muistaakseni 2 miljoonaa. Eli puhutaan selkeästi alle 10 miljoonan rahoituksesta vuosittain. Noin 6 miljoonan rahoituksesta. Kaskon vuosibudjettihan on yli miljardin, eli tämän summan, tämän 6 miljoonan kymmenkertaistaminen voisi esimerkiksi mielestäni olla pitkän ajan tavoite, kun puhutaan pienistä rahoista. Yksittäisen koulun remonttihan voi maksaa 10 miljoonaa vuodessa. Tätä pitää merkittävästi lisätä. Hyvä kuulla puheenvuoroja siihen suuntaan, että tähän voisi olla poliittinen yhteisymmärrys.

1.3.2023

Valtuutettu Anniina Iskanius

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen iloinen siitä, että pormestari omassa puheenvuorossaan sanoi, ettei painotetun opetuksen luokkamutoisesta opetuksesta olla luopumassa. Uskon, että tämä olisi ainoastaan kiihdyttänyt segregatiota, koska tutkimuksetkin osoittavat, että perheet valitsevat asuinalueensa jo ennen lapsen eskari-ikää – ja koululla on tässä suuri rooli.

Haluaisin kuitenkin kysyä apulaispormestari Razmyarilta, mihin empiiriseen tutkimukseen perustuu esitys painotettujen luokkien poistamisesta. Samoin haluaisin tietää, millaisiin tutkimuksiin perustuu nyt esitetty ajatus oppilaaksiottoalueiden muuttamisesta, jos kerran uutta valmistelua ei ole tehty. Viime kaudella tää olisi johtanut siihen, että olisi ollut vain viisi isoa suurpiiriä. Silloin lapset ei kyllä enää pääsisi lähikouluun.

Valtuutettu Hilikka Ahde

Kiitos, puheenjohtaja.

Ilahduin minäkin, että pormestari Vartiainenkin mainitsi varhaiskasvatuksen segregaatian ehkäisyssä. On todella tärkeä ymmärtää, kuinka suuri merkitys varhaiskasvatuksella on kielen oppimisessa ja sitä kautta segregaatian ehkäisyssä. Se edellyttää myös sitä, että varhaiskasvatuksessa toimii opettajia, joilla on riittävät pedagogiset valmiudet. Hyvä ja laadukas varhaiskasvatus tasaa oppimisedellytyksiä eri taustoista tulevien lasten kesken. Pitää ymmärtää, että kaikki päiväkodin eri tilanteet aina pukeutumistilanteista pissatukseen ovat kasvatustilanteita mitä suurimmassa määrin. Varhaiskasvatus ymmärretään monesti väärin, ikään kuin se olisi koulumaista opetusta. Sitä se ei ole. Vanhemmilakin on monesti varhaiskasvatuksesta vähän vääriä kuvitelmia, varsinkin esikoulusta. Se on siis varhaista puuttumista havaittuihin ongelmiin ja myös positiivista kannustusta ja tukea kaikissa päivän eri tilanteissa. Se vaatii ammattitaitoa, ja korostan, että kaikkia ammattiryhmiä tarvitaan. Heillä on oma tehtävänsä ryhmissä. Tärkeintä on, että he toimivat saumattomasti yhteen lapsen parhaaksi. Siksi Helsingin ja helsinkiläisten poliitikkojen tulee voimakkaasti yrittää vaikuttaa siihen, että varhaiskasvatuslakia ei avata eikä kelpoisuuksia heikennetä.

1.3.2023

Ledamoten Mia Haglund

Tack ska du ha, ordförande.

Suomen tasa-arvoon perustuva lähikoulujärjestelmä ja osaavat, asiantuntevat opettajat takaa meille sen, että meillä ei ole huonoja kouluja, vaan jokainen lähikoulu on hyvä koulu. Kuitenkin oppimiserot on otettava vakavasti. Opettajat on jo vuosikausia kertoneet meille, mitä tulisi tehdä: lisätä resursseja kouluille. Koulut kaipaa pienempiä ryhmäkokoja ja enemmän henkilökuntaa. Oppimiserojen tasaamiseksi tulee toteuttaa oppimisen tuen kokonaisuudistus. Meidän on pakko saada lisää pienryhmäopetusta ja erityisopetusta.

Tarveperustaista rahoitusta eli PD-rahana tunnettua rahoitusta on lisättävä sekä Helsingin että valtion toimesta. Kuten me tiedetään, panostuksia tarvitaan varhaiskasvatukseen, työoloihin, mutta myös koulutuspaikkojen lisäämiseen. Kyse on nyt tahtotilasta ja resursseista. Keinot helpottaa koulujen arkea ja vahvistaa luottamusta jokaiseen lähikouluun on meillä jo tiedossa.

Valtuutettu Pekka Reinikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaikki lapset on potentiaalisesti yhtä älykkäitä ja kaikilla lapsilla on aivan samat mahdollisuudet Suomessa. Joissakin kouluissa tässä on onnistuttu erittäin hyvin. Itse olen toiminut 14 vuotta ranskalaisen koulun lääkärinä, ja olen todennut, että hyvä on, että on paljon kieliä ja paljon taustoja. Siitä koulusta ei tule rasisteja. Ongelma ratkeaa, kun kieltä opitaan. Se menee noin vuodessa, ja kaikki oppivat ihan yhtä hyvin, jos opetetaan kouluissa asiaa eikä koulut ole semmoisia viihdekeskuksia kuin ne nykyään on. Siellä olisi varmaan korjattavaa. Otetaan opiksi järjestelmistä, jotka toimii.

Valtuutettu Mikko Paunio

Arvoisa puheenjohtaja.

Poikamme, joka on erityislapsi, sai viime kesäkuussa tylyn kielteisen päätöksen Opetushallitukselta saada ammatillinen opiskelupaikka, vaikka oppivelvollisuutta oli pidennetty 18 ikävuoteen. Hän oli ammatillisen opiskelupaikan toivossa opiskellut Leppävaaran Livessä jo vuoden

1.3.2023

valmistavassa koulutusohjelmassa. HOKS-keskustelussa syksyllä selvisi, että erityislapsilla oli vain 10 %:n todennäköisyys saada opinto-oikeus ammatilliseen koulutukseen. Vihdoin puolitoista vuotta odoteltuaan hän lopulta sai Validiasta koulutuspaikan. Meille vanhemmille oli lohduton havainto, että puolet Validian oppilaista on täysin terveitä nuoria, jotka on määritelty erityisnuoriksi sillä perusteella, että he eivät osaa suomen kieltä riittävästi.

Kysyn apulaispormestari Razmyarilta, onko eettisesti kestävä, että täysin terveet suomen kieltä huonosti osaavat maahanmuuttajanuoret saavat osakseen positiivista syrjintää ja näin heikentävät vammaisten lasten mahdollisuuksia saada opetusoikeuden instituutioista, jotka ovat alun perin heitä varten perustettu.

Valtuutettu Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos keskustelusta. On hyvä, että puhumme aiheesta, joka samaan aikaan on monipuolinen ja vaikeakin ja kuuntelemme myös niitä tutkimustuloksia, joita tutkija ovat julkisuudessa ja kasko-lautakunnassa esittäneet. Ihan kaikkiinhan ei ole valmiita vastauksia. Joihinkin asioihin on meidän poliitikkona uskallettava tehdä johtopäätöksiä. Hyvä, että otamme tälle aikaa ja perehdymme tähän.

On ilahduttava näissä pormestariston vastauksissa, että nähtiin ratkaisuja hyvin monipuolisesti. Myös sosiaalipolitiikalla voimme esimerkiksi perheiden palveluiden kautta olla monella tapaa vaikuttamassa segregatioon. Esimerkiksi viime valtuustokaudella luotiin positiivisen diskriminaation tai tarveperustaisen lisäresursoinnin rahoituksen malli neuvoloihin ja kouluterveydenhuoltoon, joka on otettavissa käyttöön. Hyvä, että täällä on löytynyt paljon tukea myös sille, että saadaan lisärahoitusta koulun puolelle. Hyvä, että täällä on myös valmiutta ottaa uusia ratkaisuja käyttöön, mitä esimerkiksi naapurikaupungeista on opittavissa. Vaikkapa koulujen valintaan liittyen.

Valtuutettu Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tää julkisuudessa käytävä keskustelu vaikuttaa jotenkin väsyneeltä: Toisaalta koulujen ajatellaan ratkaisevan segregatioon liittyvät

1.3.2023

ongelmat ja tehdyt virheet. Toisaalta koulujen haasteet jotenkin redusoituvat maahanmuuttajaoppilaiden ongelmiksi. Oon valtuutettujen Peltokorpi ja Pajunen kanssa ihan samaa mieltä siitä, että tää oppilaiden leimaaminen pitäisi ehdottomasti lopettaa.

Tässä aikarajassa vain kaksi asiaa. Tää painotettu opetus, sehän on aika hankalasti löydettävissä ihan umpisuomalaisille. Näkisin, että sitä pitäisi paljon tehokkaammin markkinoida vieraskielisille. Tätä ei ole haluttu markkinoida, jos suoraan sanotaan, ja se on johtanut siihen, että sitä ei ole tarjottu vieraskielisille. Toisaalta avain on siinä, että saadaan pätevät opettajat kaikkiin kouluihin. Se ehkä tarkoittaa sitä, että pitää olla jonkunlaisia lisiä joillekin opettajille.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä salissa niitä, jotka haluavat etsiä ratkaisuja näihin ongelmiin, ja niitä, jotka haluavat vain osoitella ongelmia. Jälkimmäinen on tää perussuomalaisten ryhmä, jossa valtuutettu Hyttinen aloitti puhumalla apulaispormestarin twiiteistä ja muuta. Halutaan nyt eduskuntavaalien lähestyessä tehdä vaalityötä näillä asioilla, sen sijaan että yhdessä mietittäisiin, miten näitä voidaan ratkaista. Se, että osoittaa ongelman, ei ole vielä ratkaisu.

Esimerkiksi Vuosaarella on kokeiltu nuorisotyöntekijöiden sijoittamista kouluihin, mikä on ollut erittäin hyvä asia. En näe myöskään, että jokaisen rantapaikan rakentaminen Vuosaarella, missä täällä kokoomuksen ryhmä syyllisti eilistä lautakuntakäsittelyä, on jonkunlainen ratkaisu segregaatioon. Ne on tärkeitä ranta- ja virkistätymisalueita.

Olisin toivonut, että mun kysymys Helsingin palkkaongelmista olisi otettu kyselytunnille. Nehän ei ole suinkaan ratkennut vielä ne ongelmat.

Ledamoten Nora Grotenfelt

Tack, ordförande.

1.3.2023

Segregaation torjuminen on aivan keskeinen tavoite koko kaupungille. Näen kuitenkin, että alueellisen segregaation kytkökset juuri luokkamutoiseen painotettuun opetukseen ovat heikkoja. Luokkamutoisen painotetun opetuksen tulevaisuuden osalta olisi syytä tutkia ja tarkkaan punnita hyödyt ja haitat keskenään. Kuten kaikki tiedämme, luokkamutoisella opetuksella on myös selkeitä hyötyjä. Tutkimukset, joihin painotetun opetuksen luokkien lakkauttaminen perustuu, on tehty nykyisen järjestelmän, nykyisten sisäänottokriteereiden ja sisäänottomenetelmien vallitessa. Mielestäni olisi syytä ensin korjata epäkohdat näissä ja tehdä painotettuun opetukseen pääsy mahdollisimman tasavertaiseksi etenkin tehostetulla markkinoinnilla ja mahdollisesti jopa osittain arpomalla.

På svenska sidan har vi intensifierad undervisning i endast ett ämne, musik, och detta i enbart en skola från årskurs 3. SFP:s fullmäktigegrupp vill passa på att framföra att den svenska sidan gärna kunde ha flera specialiseringslinjer, och vi vill gärna se en ökad andel S2-elever i dom svenska skolorna.

Tack.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja ongelman ratkaisemiseksi. Osa ehkä enemmän julkisuudessa esillä olleista ratkaisuvaihtoehdoista ovat olleet nähdäkseni lapsen edun vastaisia ja sellaisia, mitkä tulisivat entistään pahentamaan nykytilannetta. Totta kai yksi tärkeimmistä on meidän kaavoituksen, maankäytön vaikutukset segregaatioon. Yksi vaihtoehto, mikä vähän on ollut esillä mutta mikä tutkitun tiedon valossa on ollut omiaan lisäämään segregaatiota, on ollut meidän kohtuuhintainen asuntopolitiikka. Eli käytännössä Helsingin kaupungin vuokra-asunnot. Meillä on näyttöä siitä, että itse asiassa tää kohtuuhintaisuuspolitiikka on pahentanut segregaatiota. Se on johtanut siihen, että pienituloiset kasaantuu tietyille alueelle. Ja jos kaikki erilaiset vaihtoehdot on vielä pöydällä, yksi vaihtoehto tulee ilman muuta olla se, että missä määrin meidän Hekan politiikka ja kaavoitus tulee ohjaamaan siihen, että vuokra-asuntojen vähentämisellä ja muuttamisella omistusasunnoiksi voidaan helpottaa tätä tilannetta. Niin kuin tutkittu tietokin sanoo, että me ollaan epäonnistuttu.

1.3.2023

Valtuutettu Suvi Pulkkinen

Englantia äidinkielenään puhuva matikkanero, keskittymisen vaikeuksista kärsivä baletin harrastaja tai robotiikasta innostunut pikkukoululainen, jonka kotona vanhempia ei iltaisin näy. He ovat kaikki helsinkiläisiä lapsia. Lapsia, joille meidän pitää turvata hyvä koulutuspolku. Siksi me tarvitaan nykyistä enemmän pienryhmiä ja ratkaisuja, joilla eri tahtiin oppivia ja erilaisista asioista kiinnostuneita lapsia voidaan tukea. Tukea joustavasti ilman että oppilaan aina pitää vaihtaa koulua tai hakeutua aktiivisesti uuteen ryhmään. Myös luokkamutoisen painotun opetuksen ja painotetun opetuksen lakkauttamisen välillä on runsaasti vaihtoehtojen kirjoja, jota meidän täytyy tutkia.

Meidän viesti vanhemmille pitää olla, että oli lapsesi millä luokalla tahansa, hän saa ensiluokkaista opetusta. Lähikoulujen, maahanmuuttoaustaisten lasten tai tavallisten luokkien demonisointi ei tuo kouluihin yhtään lisäeuroa. Se ei tee yhdestäkään koulusta parempaa.

Valtuutettu Pia Kopra

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

On selvää, että Suomessa oppilaspohjan segregaatio kiihtyy lisääntyvän maahanmuuton seurauksena. Tutkimusten mukaan segregoituneilla alueilla kouluilla on tietty kantokyky, jonka puitteissa niissä on mahdollista kompensoida oppilaiden huono-osaisuutta ja vieraskielisyyden tuottamia haasteita oppimiselle. Kun tämä kantokyky ylittyy, alkaa perheiden muutto ja kouluvalintapäätökset muokata nopeasti oppilaspohjaa. Ilmiö on täysin tunnistettu ja tuotu esiin monissa tutkimuksissa sekä Suomessa että muualla Euroopassa. Tutkimuksissa on havaittu, että keskeisenä tekijänä perheiden valintapäätöksessä ovat koulun sosioekonominen ja etninen rakenne sekä koulujen ja alueiden yhteen kietoutuvat maineet.

Oli hyvä uutinen, kun pormestari sanoi, ettei painotusluokkia olla lakkauttamassa eikä koulupiirien rajoja olla muuttamassa. Kysyisin pormestareilta tai apulaispormestariilta, mitä on tehtävissä, että tämä kiistaton ilmiö eli perheiden muutto, niin kutsuttu white flight, koulusta ja Helsingistä ei eskaloitu.

1.3.2023

Valtuutettu Sini Korpinen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Jollain tavalla ei tietysti tunnu reilulta, että koulut ja oppilaat ovat keskiössä kysymyksessä, joka linkittyy mitä suurimmissa määrin kaupunkisuunnitteluun ja maankäyttöön. Mutta tässä me nyt olemme.

Tarveperustaista määrärahaa tarvitaan lisää, mutta niin tarvitaan myös ohjausta siihen, miten tuo raha käytetään. Nyt sitä rahan käyttöä ei ohjata selkeästi mitenkään ja on jokaisen koulun johdon itsensä päätettävissä, miten sen käyttää. En ole aivan vakuuttunut, että tällä saadaan aikaiseksi parhaita lopputuloksia.

Perusopetuksen rahoitukseen pitäisi uskaltaa tehdä pieniä mutta rakenteellisia uudistuksia. Voisimme tehdä vaikka niin, että tarveperustaisen rahoituksen indikaattoreilla mitattuna koulujen vahvimmalta desiiililtä pienennettäisiin oppilaskohtaista perusrahoitusta ja vastaavasti tämä rahoitus siirrettäisiin koulujen heikoimmalle desiiilille.

Painotettu luokkamuotoinen opetus ei ole segregaaation syy eikä se ole avain sen poistamiseksi. Meillä on tutkittua tietoa painotetussa luokkamutoisessa opetuksessa olevista lapsista ja heidän taustoistaan. Sen tutkitun tiedon ainoa oikea lopputulema ei ole se, että lakkautetaan nämä luokat, vaan se, että etsitään keinot, joilla lisäämme noiden luokkien sisäistä diversiteettiä.

Valtuutettu Maria Ohisalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomessa on onnistuttu estämään alueiden eriytymistä muun muassa sekoittavan asuntopolitiikan avulla. Tarvitaan jatkossakin sitä kaupunkisuunnittelua, jossa eri alueille syntyy sekä kohtuuhintaista että kovan rahan asuntotuotantoa että myös välimallin asumismuotoja. Kysynkin pormestari Vartiaiselta: miten suhtaudutte kohtuuhintaisen asuntotuotannon tulevaisuuteen? Onko edustamanne puolue sitoutunut valtion kanssa sovittavien maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusten kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteisiin jatkossakin? Nyt pääkaupunkiseudun neuvotteluista kuuluu viestiä, että kokoomus olisi irtautumassa näistä tärkeistä sopimuksista. Pidän tätä erittäin huolestuttavana kehityssuuntana.

1.3.2023

Myös asunnottomuuden poistaminen, joka on meillä strateginen tavoite kaupungilla, on tavoitteena vaarassa, jos kohtuuhintainen asuntotuotanto kyykkäisi.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Erittäin hyvä, että käymme tätä keskustelua tänään valtuustossa. Eriytymiskehitys Helsingissä on ollut kasvamaan päin. Huolestuttavaa on myös se, että kun emme ole koskaan verranneet itseämme eriytymissä muihin eurooppalaisiin maihin, niin edelleenkin kuulee sanottavan, että kun meillä kuitenkin tää segregatio on vähäisempää kuin eurooppalaisissa suurkaupungeissa tai Ruotsissa. Mielestäni tää vertailukohta ei ole ollenkaan relevantti, koska meidän suhtautuminen eriytymiseen on nollatoleranssi. Haluamme, että kaikilla alueilla voidaan hyvin ja kaikilla alueilla omassa lähikoulussa on hyvä paikka oppia.

Valtuutettu Meri piti hieman erikoisen puheenvuoron tästä sekoittavasta asuntopolitiikasta. Kyllä eriytymiskehityksen torjunnassa pitää olla kaikki keinot käytössä, ja se tarkoittaa myös sitä, että asuntopolitiikalla pyritään varmistamaan, että on erilaista asumista samoissa kaupunginosissa. Siltä osin tuleva MAL-sopimus on tosi tärkeässä roolissa, että pystymme varmistamaan myös pääkaupungin yrityksille hyvän, osaan työvoiman jatkossa.

Valtuutettu Sandra Hagman

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelen segregatian ehkäisemistä koulumaailmassa niin, että vaan aidosti antirasistisella toimintamallilla ja intersektionaalisella näkökulmalla oppilaiden yksilöllisiin tilanteisiin voimme ehkäistä segregatiota ja lisätä yhdenvertaisuutta. Niin kauan kuin helsinkiläisten koulujen henkilökunta... Menikö mun mikki pois päältä? Ei. Henkilökunta, normit ja arvot ovat valkoisia ja keskiluokkaisia, kun kaikki käytänteet, rakenteet ei tue erilaisista taustoista tulevia oppilaita tai näe heidän potentiaaliaan yksilöllisesti, tulemme edistäneeksi segregatiota. Edistämme samalla isossa osassa meidän lapsia sitä kokemusta, ettei heillä olisi paikkaa tässä yhteiskunnassa.

1.3.2023

Rasismi on hiljaista, se on kielessä, se on tavoitteissa, toimintamalleissa, säännöissä, kriteereissä. Kysynkin apulaispormestari Razmyarilta: missä menee Helsingin antirasistinen pilottikokeilu ja miten sitä tullaan laajentamaan ja viemään käytäntöön jatkossa?

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja, arvoiset valtuutetut.

Vielä pari mietelmää. Kiitos tästä hyvästä keskustelusta.

Tähdensin omassa puheenvuorossani tän kysymyksen kansallisuutta ja sitä, että se on kansallisen tason kysymys – haluamatta arvostella oikeastaan mitään hallitusta. Mutta Suomi on suuren muutoksen edessä. Jotta kykenemme huolehtimaan meidän hyvinvoinnista ja talouskasvusta, meillä tulee olemaan huomattavasti tähänastista kielellisesti moninaisimpi väestö. Tämä on se tapa, jolla pohjoismaiset naapurimme on hoitaneet omaa talouttaan jo paljon kauemmin. Olemme tässä opetteluvaiheessa. Vaikka täällä kernaasti kehumme kouluamme, niin silti on aika huolestuttavaa, että meillä maahantulijaperheiden ja kantaväestön perheiden lasten oppimistulosten erot on niin suuria. Tässä mielessä on kansallinen kysymys, että me suuntaamme kansallistikin voimavaroja tämän kielellisen diversiteetin taklaamiseen kouluissa. Tää on asia, josta usein keskustelen vaikka Vantaan kaupunginjohtaja Ritva Viljasen kanssa.

Vieraskielisyysuhan ei ole ongelma. Maailman luovimmat ja parhaat kaupungit ovat olleet varsinaisia kielellisiä sulatusuuneja. Sen sijaan jos toisen vieraskielinen perhe ja sen lapset eristäytyy omaan oloonsa, niin siitä tulee ongelma. Sen takia meidän pitäisi jatkuvasti tähdentää tätä varhaiskasvatusta, sitä, että lapset itse asiassa opettavat toisilleen kielen, kun saavat olla riittävän varhaisessa vaiheessa jo yhdessä. Tää on iso kansallinen haaste. Ei syytellä toisiamme, vaan koitetaan ratkaista sitä niin eduskunnassa kuin tässä valtuustossa.

Kiitos.

1.3.2023

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä oli hyvin runsaasti kysymyksiä, niin koitetaan niihin vastata. Pa-hoittelet etukäteen, jos jokin jää vastaamatta.

Aivan alkuun. En ole kritisoinut tietopyyntöä. Olen kertonut, että sellainen on tehty. Ilman muuta medialla on oikeus ja velvollisuus toimia, miten he parhaaksi näkevät. Sen sijaan olen sanonut, että S2-oppilaiden määrä ei mittaa koulun tasoa. Sen sijaan perheiden tulotaso, koulutus-taso sen tekee. Ei niinkään etninen tausta. Olen myös sanonut, että olen syvästi huolissani vastakkainasettelusta ja myös siitä julkisesta keskustelusta, mitä tällä hetkellä käydään. Valtuutettu Peltokorpi tässä hyvin kuvaili, että faktoista täytyy puhua, mutta totta kai mielikuvillakin on merkitystä siinä, miten julkista keskustelua tällä hetkellä käydään.

Muutama sana varhaiskasvatuksesta. Tässä tuli hyvin esiin, että varhaiskasvatuksessa jo niistä ensimmäisistä vuosista meidän täytyy kehittää meidän lasten kielitaitoa. Vetovoimainen lähikoulu, sehän on se valtti, mikä meillä on. Tapasin juuri tänään saksalaisia toimittajia, ja he oikeastaan kehuivat juuri sitä ominaisuutta, mitä meillä tällä hetkellä Helsingissä on. Vetovoimainen lähikoulu on se paras koulu, ja nimenomaan lähikoulun vetovoimaa tulisi lisätä. Tän lisäksi tietenkin oppilasottoalueiden osalta täytyy pohtia erilaisia keinoja. Kuten sanoin, mitään valmistelua ei ole käynnissä. Samanaikaisesti mitään keinoa ei saa jättää käyttämättä.

Sanoin alkupuheenvuorossani, että painotettua opetusta ei olla lakkauttamassa. Luokkamuotoista opetusta ei olla lakkauttamassa. Tuntuu, että sekä julkisessa keskustelussa että tänään valtuuston keskustelussa halutaan jälleen ja edelleen toistaa tätä samaa viestiä. Lautakunta iltakoulussa on käynyt keskustelua. Kuten sanoin aiemmin, pidämme nyt pienen tauon, ja katsotaan, mihin tässä kevään aikana päädymme.

Eryisesti valtuutettu Iskaniukselle: mielestäni asioista voi olla montaa mieltä, mutta jos väittää, ettei ole olemassa tutkittua tietoa, niin se ei ole myöskään perusteltua. Nimenomaan tutkittua tietoa on meille lautakunnan iltakoulussa tuotu, mutta tässä vuosien varrella tästä on olemassa useita tutkimustietoja. Niitä voin ilman muuta sinulle välittää.

Hyvät valtuutetut.

1.3.2023

Kuten tässä keskustelussa on käynyt ilmi, meillä on paljon hyvää Helsingissä. Olemme verrattain onnistuneet monissa kysymyksissä. Samanaikaisesti haluan, että tässä keskustelussa muistetaan se tosiasia, että meillä osaamistaso, koulutustaso on laskenut ympäri maata. Myös niillä alueilla, joissa vieraskielisten osuus on vähäistä. Silloin kun käydään tätä leimaavaa keskustelua, täytyy myös muistaa, mistä johtuu sitten todellisuus esimerkiksi sellaisissa kaupungeissa ja sellaisilla alueilla Suomessa, jossa vieraskielisten osuus on huomattavasti vähäisempi kuin Helsingissä.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Meistä helsinkiläisistä vain noin 40 % on syntynyt Helsingissä. Suurin osa on muualta muuttaneita. Jos katsoo sitä pitkää kaarta Helsingissä, niin olemme erittäin hyvin onnistuneet erikielisiä, eri puolilta Suomea ja eri puolilta maata yhdistämään. Meidän stadilaisten kieli, slangikin, on sekoitus suomea, ruotsia, venäjää, saksaa, jonkun verran muitakin kieliä.

Suomalaisen yhteiskunnan vahvuus on ollut nimenomaan se, että hyvin erilaisista taustoista, erilaisista lähtökohdista ollaan asuttu samoilla asuinalueilla, käyty samoja kouluja, käytetty samoja palveluita. Se on suomalaisen yhteiskunnan erityispiirre. Emme elä kuplissa, vaan tunnemme erilaisia ihmisiä. Se on poikkeuksellista maailmassa. Juuri tästä näkökulmasta vuosikymmenien ajan sosiaalisen sekoittamisen asuntopolitiikka on ollut onnistunutta.

Täällä nousi esille koulunuorisotyö. Se on uusi asia. Valtuutettu Jalovaara nosti esille Vuosaaren, valtuutettu Muttilainen nosti Malmin logistiikan ammattioppilaitoksen. Se on uusi toimintamalli, ja siitä on saatu hyviä kokemuksia. Toivottavasti meillä on resursseja laajentaa sitä. Oppilailla, koululaisilla voi olla joskus helpompi keskustella asioista, ratkaista ongelmia nuoriso-ohjaajan kanssa, nuorisotyötä tekevän kanssa kuin jonkun muun kanssa. He ovat tukemassa kouluyhteisöä.

Samaan aikaan kun keskustellaan nuorista, on hyvä muistaa, että valtaosa meidän nuorista voi hyvin, voi paremmin kuin koskaan aikaisemmin. Nuoret tekevät vähemmän rikoksia kuin koskaan aikaisemmin. Nuorten elämä on turvallisempaa kuin koskaan aikaisemmin. Mutta ne nuoret, jotka voivat pahoin, jotka syyllistyvät rikoksiin, joilla on ongelmia, niin heillä ne on entistä syvempiä. Sen vuoksi meidän pitää ihan

1.3.2023

taustasta riippumatta pyrkiä tukemaan erityisesti näitä nuoria, että he pääsevät takaisin yhteiskunnan polulle. Tämä on nimenomaan sitä toimintaa, jolla huolehdimme siitä, että lapsesta lähtien ei eriydytä, vaan kaikki toimitaan yhdessä ja nostetaan mukaan. Siihen meidän kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala erilaisilla nuorisopalvelun metodeilla, nuorisotyön toimilla pyrkii, ja siinä me myös onnistumme. Niin olemme onnistuneet kaikkina aikaisempinakin vuosikymmeninä, kun Helsingissä on ollut nuoriso-ongelmia. Milloin niitä on aiheuttanut skinit, milloin punkkarit, milloin sakilaiset, milloin ketkäkin. Aina olemme onnistuneet ja onnistumme nytkin.

61 §

Esityslistan asia nro 11

PITÄJÄNMÄEN PAJAMÄENTIE 10 JA 12 JA LÄHIALUEIDEN ASEMAKAAVAN MUUTOS
(NRO 12793)

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä puheenvuoro ei liity millään tavalla vaaleihin. Tämä Pitäjänmäen kaava on mielestäni erittäin tärkeä. Kun muistelee edellistä keskustelua tästä eriytymiskehityksen torjunnasta, niin on aivan todella tärkeätä, että kehitämme lähiöitä kestäväällä tavalla. Siihen liittyy täydennysrakentamista, mutta varsinkin näillä aseman seuduilla, jossa on jo hyvät joukkoliikenteen yhteydet, on hyvä, että tuomme uudisrakentamista. Sitten niiden rakennusten osalta, jotka ovat korjaustarpeessa ja joille on mahdollista tehdä peruskorjausta, niin niille kannattaa antaa se mahdollisuus. Tämä Pitäjänmäen asemakaavamuutos kuuluu näihin täydennysrakentamisen kaavoihin, joissa on hyvä pohja myös eriytymiskehityksen torjunnalle ja vanhan lähiön viihtyisyyden lisäämiselle.

1.3.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig